

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyeszsám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 271.

TOLLHEGYEN.

— június 22.

(Herr von Bécs.) Bécs alatt — nagy fufangosan — rendszerint Ausztriát értjük, bár e fogalom az idők folyamán olyformán alakult, hogy Bécs nem Ausztria. Legalább ez a két fogalom nem fűdi egymást. Bécs ellen Ausztriának sok koronatarományja érez ellenszenvet. Olaszok, esehék, lengyelek — s olykor, hogy ki legyen a quartett: a németek egy nagy része is. Ok: hogy Bécs azt hiszi magáról, hogy az egész Ausztria ő, ráadásul Magyarország is csak a bécsi kormányhatóságok jóvoltából létezhet e földi sárteken, akkor is csak mint gyarmatállam. — Bécs dolyfösködéséről és hatalmi önkényéről a történelem sokkal többet beszél, semhogy azt ismételni kellene. Ezt nemcsak mi tudjuk, ezt tudják a Lajthán tul is. Példa rá gróf Sternberg osztrák képviselő, a ki a bécsi képviselőházban nyíltan megmondja, hogy Bécs 48 ban azért kergette forradalomba a magyarokat, hogy azután felakasztassa, meg tömlöcbe vethesse őket. Ezt sem mondták még meg Bécsben a régi osztrák copfos rendszernek, de úgy látszik, már kezdik megmondogatni. És nem is egészen kis emberek mondogatják meg. A jó Bécs azonban azért tartja a háberut, valamely vonalon mindig kötözködik s legujabban a tulipánszövetségbe, a magyar iparpártolásba kötött bele. Ez neki nem tetszik! Ő ezt nem akarja! Ilyent tenni tehát senki ne merészeljen. Ime megint a bécsi dolyf, ezuttal a legostobább alapon kialakult bécsi dolyf s értelmetlen hányiveti-

ség. A Herr von Bécs üzleteket akar kötni Magyarországgal, a Herr von Bécs meg akar élni Magyarországból s ezt úgy akarja elérni, hogy lárház és gorbáskodik. Pedig semmiképpen meg nem indokolható, semmiképpen érthetővé nem tehető ez az egész bécsi aktus, amelyet most Lueger vezetése alatt indítottak meg. Magyarország nem tesz egyebet, csak azt, amit minden más országban is meglehet tenni: pártolja a magyar mezőgazdaságot, a magyar ipart, a magyar kereskedelmet. Ezt paraszolja most Bécs. — De semmit sem törődünk vele. Folytassuk azt, amit megkezdünk. Ami igényeink kielégítésére magyar anyagban is kapható, azt csak itt vásároljuk. Ami pedig magyarban nem kapható, de szükséges, azt bizonyára, mint eddig, idegenből kell vennünk. De az bizony sehol sincs előírva, hogy éppen Ausztriából, ahol sok a selejtes ipari termék. Az osztrák termékeket tehát, amelyek otthon sem találunk fogyasztásra, vegyük meg mi. Mivelhogy a Lueger ur, a magyarfaló osztrák közéleti pojáca így rendel, vagyis hogy rendelni akarja. No . . . itt talán kissé mégis csak túllőtt a célon. — Minden ember csak a tulajdon pénzével parancsol . . . de nem a máséval! . . .

kodifikáció ez esetben megindult, nem a helyes ut.

A polgári törvénykönyv tervezetének idevágó része tisztára az új németországi törvénynek másolata, amelynek iránya pedig sok alapvető kérdésben nehezen egyeztethető össze a szolgálati szerződés szellemével a mostani magyar jogban. Ha már most szem előtt tartjuk, hogy az idegen jogoknak vakon való kopirozása, a meggyökeresedett állapotnak helytálló okok nélkül való negligálása igen sok ponton okozott nehézségeket, akkor legalább is indokolni kellett volna azt, hogy mért nem indult ki a tervezet készítője a mostani magyar jogállapotból.

A tervezet indokolásának az a része, mely a szolgálati szerződésről szól, szintén valósággal a másolás benyomását teszi az olvasóra. Beosztás, rendszer, tartalom, — ez mind a német törvény után indul. Sok olyan kérdés, amely mostani jogunkban bevált módon van megoldva, teljesen kimaradt. Több olyan pont, mely már meglevő egyéb törvényünkben rendezve van, eltérő irányban nyer szabályozást, anélkül, hogy az indokolás erre a szempontra is kitérne.

Tény ugyan, hogy a tervezet indokolása utal azokra a változásokra, amelyek szükségesek lesznek ahhoz, hogy egyes speciális szolgálati szerződések összhangba kerüljenek a kontemplált intézkedésekkel, csakhogy en-

Főnök és alkalmazott.

A „Szabadság”-nak írta: **Dr. Dóczi Sámuel**, az Országos Iparegyesület jogtanácsosa.

— június 22.

Most készül az általános polgári törvénykönyv, amely a szolgálati szerződést is szabályozni fogja. Ugy látszik azonban, hogy az az ut, amelyen a

Hulló virágok.

(Dr. Matolcsy László nyomtatásban lévő dalának szövege)

I.

Őszi tájon, hervadáson bolyongok,
Hullnak reám, egyre hullnak a lombok.
Mintha tudnák s éreznék a bánatom,
Hogy a hűtlen kedvesemet siratom.
Hull a virág, hull a száraz fa levél,
Elsodorja a borongó őszi szél.
Lesz még tavasz, lesz még lomb az ágakon,
De nem enyhül meg az én nagy bánatom.

II.

Ablakomban egy tő piros rózsá,
Mindig, mindig eszembe jutsz róla.
Egyszer régen, emlékszel e rája?
Ott virított, kis kertedben fája.
Ott virított, tán nem is oly régen.
Egész örökké valóság én nékem.
Nem esoda, ha oly szépen virágozik,
Későn, korán könnyeimtől ázik.

III.

Bodzfából, gyenge ágból kistilinkót faragtam,
Mégis, mégis csak én vagyok, aki árván maradtam.
Barna kislány kertje alatt szólt tilinkóm nótája,
De hiába hívogatótt, nem hallgatótt reája.

Már minálunk az alföldön úgy szokták a leányok, Bolonditják, csalogatják, aki bomlik utánok. Engemet is csalogtatt, hitegetett egy barna, De a játék nem sikerült, ő maga lett a rabja. Elhallgatótt kis tilinkóm, felfelsíró nótája, Engem ugyes! nem busulok, mit busulnék utánna.

A nélkül is esengő nóta hangzik már az ajkamon,
Ha a babám ölelgetem, ha az ajkát csókolom.

Szép napok.

— Vig elbeszélés. —

Mielőtt belekezdének tárcám megírásába, kénytelen vagyok négy személynek, a rövid, de velős beírását és jellemrajzolatát megcselekedni. Mert hát hiába kérem, ennélkül nem értenének meg semmit sem. Első helyen kell említenem önmagamat. Fiatal szép asszony; barna, rendkívül szigorú elvei vannak. Férje szintén kifogástalan ember; szőke ninesenek rendkívül szigorú elvei. A harmadik személy Ő, a leányuk. Minden hábozás nélkül állíthatom, hogy Vénusz istenasszony konyhaszolgáló lehetne mellette. Nemeslelkű, nem ópen szelid, kedves, ártatlan lélek. S végül jövők éni 84 ben születtem, most Vilmos huszár leszek. Elegáns, csinos, szá... (kérem szépen itt a tinta csöppet el) . . .

Szégymelleném magamról azt írni, hogy szép vagyok, pedig vannak nálam sokkal csunyábbak is. Eddig becsületes ember voltam. Azonban június 14 óta existenciám kétségbe lett vonva és azon stádiumba estem, az emberek erkölcsi mérleket illetőleg, amely stádiumba tartozókat gazembereknek szokás tartani. Nem tehetek róla, rajtam már nem segíthet senki és semmi sem. Elvesztettem életemnek az espr-jét, a becsületemet.

Ha egy kukkot nem irnék többet, sejt-hetnék kérem a főntebbi néhány sorból, hogy miről lesz a'ább szó.

Csakhogy nem mindennapi a dolog, azért hát leírom. Előre kijelentem azonban, hogy még egy pár hónappal ezelőtt szerzetesnek készültem és házasságra sohasem gondoltam; továbbá engemet mindenki szeretett. a lányok közül, de én egyiket sem. Az idők vasfogai rajtam csorbát ütöttek, egészen megváltoztam.

Június 14 előtt három héttel, egy szép délután öt sirva találtam és nagyon megsajnáltam. Vigasztaltam, hogy ne sirjon, mert a sirás sohasem változtatott még semmin. Ő ezt be is látta. Többet nem beszélhettünk. Egy két levelet azért írtunk néha néha, amelyben én jó tanácsokat adtam neki, ő pedig levelében megköszönte és megígérte hogy megfogadja. Hálás köszönetre szívenig batott s köszívem meglágyult. Egymást meg

nek a munkának elvégzését a végrehajtási, illetve az életbeléptetési törvényre bizza. Ez elhibázott dolog. Mert éppen az volna a legfontosabb munka, mely a polgári törvénykönyvbe beillesztett és ugyyszólván a modell szerepére hivatott általános szolgálati szerződést viszi át az egyes élethivatások különös szolgálati szerződéseire. Lehet, hogy magában véve becses akadémikus értékű munka lesz a tervezetnek, illetve a törvénynek ez a része, ha azonban mindig csak olyan ideál marad, mely a valóságos életben nem kerül alkalmazásba, vagy csak nagyon korlátozott területen lesz érvényes, akkor a törvényhozó teljesen meddő munkát végzett.

Érvényesüléshez kell juttatni a jogbiztonság szempontját is. A magyar jog amúgy is olyan változatos és hányatott multtal kénytelen dicsekedni, amely sok ponton érezteti hátrányait. Ezt eddig az Ausztriához való viszonyunknak köszönhetjük, amely hol nyílt erőszakkal, hol sima furfanggal költötte meg a folytonos jogfejlődés kezét ebben az országban. Igyekezünk ennek folytán a tervszerű rendezettséget belevinni a törvényesítésbe is.

Még egy igen fontos szempont parancsolja ebben a körben a törvényhozói munka becsületességét.

Kétségtelen ugyanis, hogy a nagy társadalmi kérdések, amelyek napjainkban a szociális propaganda programjába szorultak bele, nagyrészt a pozitív jog alapján viendők a megvalósuláshoz közelebb. Mondhatni, hogy erre sehol sincs több joga és alkalmja a tőke híján levő országoknak, mint éppen a szolgálati szerződést rendező polgári jogban. Könnyelműséggel vádolható tehát az a törvényhozó, ki a nemzet egészen közvetlenül érdekelt, igen széles rétegeinek eddig való jogi meggyőződését figyelembe sem veszi olyankor, midőn ezrek és ezrek gazdasági, anyagi egzisztenciájáról van szó.

Igaz ugyan, hogy éppen a szociális propaganda előszeretettel hangoztatja a nemzetköziség elvét, ne felejt-

sük el azonban, hogy anyagiakban — már pedig a szolgálati szerződés főképpen anyagiak kérdése — nehezen lehet az embert elvonni arról a talajról, melyhez születése és gyermekora, sokszor élete javarésze köti. Igen sokszor láttuk, hogy átültetett és kellően elő nem készített külföldi jogi intézmények nálunk nem tudtak gyökeret verni. Ez így van, mert az a jog helyes, melyet maga az élet csinál. Számolni kell tehát a létező és figyelemre számot tartó életviszonyokkal és a nemzeti sajátosságokkal.

Valószínű, hogy addig még sok idő mulik el, míg a polgári törvénykönyv tervezetből törvény lesz. Kívánatos, hogy ezt az időt az illetékes körök gyakorlati szempontok érvényesítésére használják fel, hogy összeegyeztessék a szolgálati szerződés mai jogát az ajánlott új joggal!

Politikai hírek.

— **Visszautasított kérvény.** A verbói választó kerületben tudvalevőleg Rudnyánszky György pártonkívüli választották meg képviselőnek Markovics Gyula tő nemzetiségivel szemben. A kisebbségben maradt nemzetiségi párt nevében Kisesak Dániel és társai a választás ellen petíciót adtak be, amelyben panaszt emeltek Szabó Kálmán főszolgabíró és Pzauer Lajos választási elnök állítólagos részrehajlása miatt. A kir. kuria II. választási tanácsa Vaszik Béla elnöklésével, Somogyi Mihály bíró előadásában ma délelőtt előzetes vizsgálat alá vétén a petíciót, azt alaki hiányok miatt visszautasította.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, június 22.

Sajnálatos hírek keringenek. Ezek a koalíció kebelében állítólag felmerült viszállyokról szólnak. A felirati bizottságban ellentétek merültek volna fel Széll Kálmán elnök és Ballagi Aladár a felirat első megfogalmazója közt. Barabás Béla elkésése, székesfőváros VII. kerületében leendő utódja

miatt is sok szó esik s azt is állítják, hogy a szélsőbaloldalon sokallják a delegátusok tulságos simaságát.

Ez utóbbit legfeljebb azok az elemek hányhatják fel, a kik elfelejtik, hogy a nemzet a választások alatt mire adott megbízást a képviselőháznak s mi a föladata ezen átmeneti s a romok eltakarítására vállalkozott kormányának.

Reméljük, hogy a pártok egymás között és egymás kebelében csakhamar elintézik az ellentéteket, ha ilyenek csakugyan lennének!

(Polónyi betegsége.)

Polónyi Géza igazságügyminiszter ismét kénytelen volt ágyban feküdni. Baja (bélelesavarodás) nyáron elhatalmasodott, hogy orvosai szigorúan eltiltották minden munkától. A Gróf Károlyi-utca 24. számú ház — amely tudvalevőleg, az igazságügyminiszter tulajdona és ő lakik benne egyedül — mély csöndességbe van elmerülve.

— Még egy villát sem szabad a földre ejteni, — adta ki az utasítást a kezelőorvos — nehogy zaj támadjon. Csönd, abszolút csönd vegye körül a beteget.

Nem eresztenek senkitem a beteghez; leveleket, hírlapokat nem visznek be hozzá. Politikai körökben ma délelőtt riasztó hírek terjedtek el az igazságügyminiszter állapotáról.

Egy hírlapíró megkérdezte Boross Ernő kezelő orvostól, mi igaz ezekből a hírekből.

— Hála istennek semmi! — mondotta az orvos — a kegyelmes ur állapota korántsem válságos. Sőt alapos a reményünk, hogy fölgyógyul.

Ma délután ismét konziliumot fognak tartani az igazságügyminiszter lakásán.

(Csöke Ferenc államtitkár.)

A kereskedelemügyi miniszteriumban eddig még nem volt adminisztratív államtitkári állás. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter azt tapasztalta, hogy igen nagy szükség van és éppen ezért már az ideai költségvetésbe beillesztette ezt az új hivatalt. Legközelebb már ki is nevezik az adminisztratív államtitkárt Csöke Ferenc személyében. Csöke Ferenc van ugyanis kiszemelve az új méltóságra.

szeretni könnyű volt. Ezután leveleink már nem csak jó tanácsokat és ígéreteket tartalmaztak, hanem edesebb dolgokat is.

Én megváltoztattam szerepünket és most már nem ő ígerte, hogy hallgat rám, hanem én ígertem, hogy mindig szeretni fogom. Ő örült neki és így boldogok voltunk. A papának volt tudomása a dologról, mert ő neki elárultuk, a mamának ellenben nem, mert hármán sem mertük elárulni.

A következőket már csak úgy tudnám élethűen leírni, ha tollam költőszárnyalású volna. De azért próbálom.

A már kétszer nevezett, szép nap délutánján történetesen (meg kell jegyeznem, hogy ha történt velem valami életben, akkor mindig szép idő volt; de mégis nem éppen mindig, mert emlékszem, egyszer a helyi vasútra ültem esernyő nélkül, jó időben; közben azonban megeredt az eső és majdnem egész délután nem mertem leszállani a vonatról.) . . . igen akkor is szép idő volt. Én hűvös legényszobám pamlagán aludtam, ő pedig, mint később kiderült, ott-bon levelet írt nekem.

Itt következik a katasztrófa, mely a szerelmesek életében elkerülhetetlen delikát: a mama elcsipte a levelet. Az enyémet is, az övét is. S ha még csak ennyiből állott volna a dolog.

Hanem a mama előljáróban kijelentette,

hogy rólam egyszerűen hallani sem akar; a papának és ő neki meg nem hisz többé soha, sőt nem fog hinni a világon senkinek sem.

A sors, illetőleg a mama csapását némán tűrtük. Bűnösöknek nem éreztük ugyan magunkat, de féltünk mindahárman és vártuk, hogy mi lesz a következő.

Ismét egy szép napon idézőt kaptam a mamától, amely így hangzott körülbelül: „Szépen megugrott. Ez nem eljárás. Jöjjön akarom hallani, mit akar.”

A kijelölt időben meg is jelentem a mama itélőszéke előtt. A többiek már ekkorra ki lettek hallgatva és mint utóbb hallottam a papa mindent letagadott, lévén benne rémitő kevés bátorság, a mama szigorú tekintete láttára, míg ő elmondta a tényállást. Én is remegve álltam a hatalmas bíró széke előtt s izgatottságom oly fokra hevített, hogy ettől a hőségtől a szívem fölé feltűzött fehér rózsa (három krajcárért vettem, hogy minél szebb legyen végóráimban, mert azt hittem, hogy most ezek ütöték); mondom a szép fehér rózsa a hőségtől két perc alatt lankadtan hajtotta le fejét. Én is. Mert bármint erősítettem a mamámat, hogy mi nem akartuk kijátszani, megcsalni, nem engedett elveiből és feltételezéseiből egy drachmát sem.

Majd kijelentette, hogy távoznom kell

a környékről föltűnés nélkül. De ez rám nézve kivihetetlen volt.

Nem huzom, tóditom tovább elbeszélésemet, hanem megírom egyszeribe, hogy miután vagyoni viszonyaim rendben vannak; 2—3 év múlva házasodhatom a jegyváltás szigorú föltételek mellett megtörtént.

A szigorú föltételek egyszersmind rendkívül súlyosak is. Így például a mennyasszonyomat csak vásár, vásár és ünnepnapokon csókolhatom. Jam satis. Nem merem tovább fejtegetni völgegyi mivoltomat, mert oda találnék kilyukadai, hogy nem is vagyok a világon. Pedig ebbeli hitemet megerősíti bennem az a tudat, miszerint a mama fentartja abbéli nézetét továbbra is, hogy kijátszottuk is ebből kifolyólag olyan gazember féle, vagy mi, vagyok.

Nem is említettem azt, hogy úgy a mama, mint a papa bennünk: én bennem és ő benne már régen megegyeztek és a dolgok ilyen féle eredményét idővel szívesen remélték.

Miután pedig az ő reményök teljes és tökéletes teljesülésbe ment, mi ketten: én és ő szintén remélhetjük, hogy a mama iszonyu szigora is enyhülni fog valánk szemben.

(Pi.)

(Barabás Béla mandátuma.)

Barabás Béla képviselőt ma fölkérte Budapest VII. kerületének küldöttsége s kikérték véleményét az esetre, ha a képviselőház összeférhetlenségi bizottsága — a szükséges bejelentés elkészése miatt — megsemmisítené mandátumát s az aradi mandátumot ítélné oda neki, mivel itt választották meg először. Barabás Béla erre kijelentette, hogy említett kése delme merő véletlenségből történt. Ő már szóbelileg lemondott az aradi mandátumáról s a bizottság bizonyára a VII. kerületi mandátum mellett fog dönteni. Már azért is, hogy a bizottságnak kötelessége mérlegelni a képviselő egyéni elhatározásának jogát is.

(A fiumei kormányzó.)

A fiumei kormányzó, gróf Nákó Sándor keddi beiktatására, mint jelentik, nagyban készülődnek az olaszok, akik a koalíciós kormánytól Fiumében is nagy reformokat várnak. A fiumei életben mindig nagy szerepe volt a kormányzóknak s az ottani közéletben mindig a kormányzó politikája érvényesült.

(A kiegyezési tárgyalások.)

Bécsből jelentik, hogy a magyar és az osztrák kormány között a jövő hétfőn indulnak meg a kiegyezési tárgyalások. A magyar bizottság ma alakult meg Sztéryni államtitkár elnökelete alatt s megkezdte tárgyalásait.

(A nemzetiségiek.)

Jelentették már, hogy a nemzetiségiek vasárnap délutánra halasztották értekezletüket. Akkorra Budapestre érkeznek összes képviselőik s összeülnek tanácskozássra, mely alkalmasint több napig is el fog tartani. Ugyanis nemcsak a felirati javaslat végleges megszövegezése miatt jönnek össze a nemzetiségiek, hanem már most megbeszölik azt, hogy milyen mértékben vegyenek részt a felirati és költségvetési vitában és erre ki is osztják egymás között a szerepeket. Egyik igen fontos tárgya egyébként a nemzeti értekezletnek az a kérdés is, hogy vajjon a jövőben nem e volna tanácsos fokozottabb részt venniük a törvényhatósági küzdelmekben. Erre különösen a románok fektetnek súlyt, akik úgy érzik, hogy a politikai küzdelemnek ezt a nemét eddig nagyon elhanyagolták.

(Barabás Béla mandátuma.)

Barabás Béla ma este Budapestre érkezett és megjelent a hetedik kerületi függetlenségi-párt helyiségében, ahol határozottan tiltakozott az ellen, mintha eljárásában rosszat vezetne volna. Az aradi mandátumról való kései lemondását nagy elfoglaltságával menti és kijelentette, hogy ő nagy örömmel hajolt meg azon párthatározat előtt, amely vele a budapesti mandátumot tartatta meg. Az összeférhetlenségi bizottság várható szereplésének nem tulajdonít fontosságot, mert az tényálladék hiányában nem is intézkedhetik. — A párttagok megnyugvással vették tudomásul Barabás kijelentéseit.

Országos diákkongresszus.

Első nap.

(Saját tudósítónktól.)

— június 22.

Ma vette kezdetét Debrecenben az előreláthatólag több napra terjedő, országos diákkongresszus. A magyar nemzet „reményei“ a mai első napon komolyan és azzal a tárgyilagossággal, ami a tanácskozáshoz okvetlenül szükséges, — láttak hozzá a munkához és dolgoztak egész napon át.

Tanácskozásai első napján szívből üdvözljük a magyar ifjúság Debrecenben egybegyűlt képviselőit. Lelkünk egész melegevel kísérik figyelemmel munkájukat, amelyre az egész nemzet büszke önérdékből isten áldását kéri.

A mai napról szóló tudósításunk a következő:

Az előzőleg megtartott elnöki értekezlet után délelőtt 9 órakor nyitotta meg a diákkongresszust H. Kiss Pál elnök az ev. ref. egyház tanácssteremben, hol a kongresszusi képviselőknél s a vidéki diákvendégeknél kívül megjelent a lengyel ifjúság két kiküldötte s a helybeli theologia és jogakadémia számos hallgatója is.

Elnök, mielőtt ünnepélyes megnyitó beszédét megtartotta volna, felszólította a háznagyot az elnöki értekezlet által elfogadott tanácskozási szabályok felolvasására. Ennek megtörténte után következett az egyes főiskolák képviselőinek igazolása. Az igazoló levelek tanúsága szerint a két budapesti és a kolozsvári egyetemen s a budapesti állatorvosi főiskolán és pädagogiumon Sárospatak, Kecskemét, Eperjes, Debrecen, Mátyásföld, Eger, Nagyvárád, tehát hét vidéki főiskola összesen 25 képviselő által.

Az igazolások befejeztéve H. Kiss Pál ajánlatára a kongresszus vezető elnökül egyhangulag Zsitvay Tibor, alelnökül szintén egyhangulag Kállay Miklós választották meg.

Zsitvay elnök meleg hangú beszéd kíséretében foglalta el székét, örömet fejezve ki azon, hogy a kongresszus végre összeülhetett Debrecenben. Kívánja, hogy annak munkálkodása eredményes legyen. Utána H. Kiss Pál mondott lelkes hangú beszédet, válaszolván a kongresszus feladatát, mely főként a diákszövetség megalakításában áll. Üdvözlö a kongresszuson megjelenteket. Melha Armand a megjelent lengyel diákokat üdvözlö s ezzel kapcsolatban azt az indítványt tette, hogy ezentúl minden kongresszusra hívja meg a magyar ifjúság tiszteletbeli tagokul a lengyel ifjúság kiküldötteit. Az indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadták.

H. Kiss Pál felolvasta a kongresszusra érkezett üdvözlő iratokat, köztük finn Suomen Laulu és a zágrábi egyetem ifjúságának üdvözlését.

Fél 12 kor értek véget a megalakulás formáságai, melyek után következett a kongresszus legfontosabb tárgya: a diákszövetség tervezetének tárgyalása. Vértés Vilmos (Budapest, műegyetem) terjesztette be a tervezetet, melynek elkészítésére a műegyetem ifjúsága már a múlt évben Kolozsvárott tartott konferencián megbízást nyert. Az alakítandó szövetség címéből az eredetileg javaslatba hozott „országos“ jelzöt a műegyetem vezetete mellőzi s felette a közjogilag is szabatosabb „birodalmi“ jelzöt használja. E szerint a megalakítandó szövetség címe a következő lesz: „Magyar birodalmi diákszövetség“, rövidítve: M. b. d. sz.

Miután Vértés előadó ismertetése folytán a tervezet általánosságban elfogadottat, a mely után megkezdődött a részletes paragrafusonként való tárgyalása. Kisebbségi módosítással vagy pedig a maga egészében gyors egymásutánban fogadják el az összes paragrafusokat. Hosszasabb vitát csak a szövetség tagjai által viselendő jelvény kérdése idézett elő. Végül is a kongresszus a tervezet által ajánlott s a szövetség peesétjével ellátott fokos jelvény fogad-

tott el azon módosítással, hogy mellette egy mellen viselhető kis fokos is legyen. Délután fél két órakor zárta be az ülést Zsitvay elnök, a nükorra összesen 17 § fogadott el a tervezetből.

Délutáni ülés.

Délután 4 órakor újra összeült a kongresszus. A délutáni ülészen a tanácskozási szabályok értelmében a tárgyalást vezető elnök Manks Sándor (Eperjes) s alelnök Lám Károly (Kolozsvár) volt.

Manks elnök elfoglalván az elnöki széket, bejelentette, hogy következik a tervezet harmadik szakaszának tárgyalása, mely a szövetség szervezetéről szól. Ennek a szakasznak tárgyalása rendkívül heves vitákat provokált, különösen a 19 § mely a szövetség rendes tagjairól szól. A tervezet az egyenkénti belépés alapján áll, míg többen az egyesületi alap mellett foglaltak állást. A hosszas vitában H. Kiss Pál, Kovács János, Zsitvay Tibor, Moór Jenő és Melha Armand vettek részt. Manks elnök végre is szavazást rendelt el, a mely után a 19. § némi módosítással fogadottat el.

Ugyancsak hosszas vitát provokált a 27. §, a mely elnyult a késő esti órákig. Zsitvay Tibor indítványozta, hogy oly főiskolai hallgató, ki már más főiskolán abszolvált, ne lehessen rendes tagja a szövetségnek. Az indítvány ellen szólalt fel Kállay Miklós, Kovács J. István dr. és Gyökössy Endre. Zsitvay indítványa mellett foglalt állást H. Kiss Pál, a kongresszus szavazással vetett véget a hosszas vitának s ez elkövetkezéssel Zsitvay indítványa fogadottat el.

A délutáni ülés este 8 óra után ért véget. Délután Letzter József lefénnyképezte a kongresszusi képviselőket. Ezuttal újból figyelmeztetjük az érdeklődőket, hogy a vasárnap esti Kossuth serleg ünnepélyre 3 koronás vacsora jegyek Fekete Jakab Piac utcai uri divat üzletében kaphatók.

Egyház és iskola.

Évzáró ünnepély. A polgári főiskola f. hó 24-én vasárnap d. e. 9 órakor tartja záróünnepélyét a Kereskedelmi Tanintézet tornatermében. Ez ünnepélyre, a melyen a jutalmak is kiosztás alá kerülnek a tanulók szüleit, az iskolai felügyelő bizottság tagjait és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

A kereskedő tanonciskola f. hó 24-én, vasárnap d. e. 11 órakor tartja, a Kereskedelmi Tanintézet tornatermében záróünnepét, melyen a jutalmak is kiosztás alá kerülnek és a bizonyítványok is kiosztatnak. Ez ünnepélyre a felügyelő bizottság tagjait a Kereskedő Tanintézet tanárait és az iskolai felügyelő urakat meghívja az Igazgatóság.

Betyárvilág a Mester-utcán.**A vén ordas levele.****Bejelentett rablómerénylet.**

(Saját tudósítónktól.)

— június 22.

Meglehet ugyan, hogy nem egyéb az eset valakinek egy félénk, ijedős természetű öregasszony megrémítésére szolgáló rossz tréfájánál, de nincs okunk kételkedni az ellenkező feltevés valószínűségében sem. Abban tudniillik, hogy tényleg valamely megtörténhető gonosztett előzetes bejelentéséről van szó. Mert hiába, bárha Sóvágó János, a nagy-hírű veszedelmes rabló ártalmatlanná téve a hüvösön ül is, ez végre, mint az utóbbi napok rendőri és esendőri

krónikája is igazolják, nem sokat változtat a mi közbiztonsági viszonyainkon.

Csak a múlt héten történt gyors egymásutánban két megdöbbentő eset: A dobozi tenetű melletti rablótámadás és egy másik vakmerő rablómerénylet a város kellős közepén. Mért ne lenne tehát indokolt B. K.-né aggodalma és rettegése a bekövetkező veszedelem miatt, melylyel fenyegetik.

B. K.-né, jómódu, vagyonos polgárosszony. A Mester-utca 26. szám alatt lakik, saját házába, egyesgyedül cselédeitől körülveve. Időskoru, özvegy nő. A férje már régen elhalt. Gazdálkodását maga vezeti. Lakókat nem tart. Csendesen éledegi portáján egy magában és nem igen érintkezik senkivel cselédein kívül. Tegnap este, mikor nyugalomra akart térni, szobájának utcára nyíló ablakában egy levelet talált, a bezárt ablak závarjától engedett keskeny nyíláson becsusztatva. A levelet felbontotta és a következőket olvasta:

Vén bestia!

Jól tudom, hogy gazdag vagy, sok a pénzed, de vigyáz magadra, ügyelj a pénzre, rejsd el jól, mert legközelebb meg látogatlak!

Egy vén ordas.

Mint bárkit is, de különösen a magányosan élő öreg nőt, elképzelhető, mennyire megrémítette a levél tartalma. A legnagyobb nyugtalanságban és rettegésben töltötte az éjszakát. Alig várta, hogy megvirradjon. Reggel nyomban jelentette az esetet a rendőrségen, mely most erélyesen nyomozza a névtelen levél íróját.

B. K.-nének az a gyanuja, hogy a levél egy szolgálatából nemrégiben elbocsájtott cselédjétől ered, akit nagyon rosszindulatú embernek tart s a mikor megvált szolgálatából megfenyegette, mert valami eltérés volt köztük.

NAPI HIREK.

A virág- és kocsikorzó.

Nyilvános köszönet.

— június 22

A helybeli szent Erzsébet egyesület által f. hó 9-én rendezett virág- kocsikorzón felülfizettek: Bacsinzky Vladimír 40 korona, Vinkler József 30 k., Szabó Kálmán képviselő 20 k., Zelinger Ede 50 k., özv. Podmaniczky 12 k. 40 fillér, Szentkirályi Tivadar 9 k. 50 fillér, Palotai László, Erber Ernő, gróf Dégenfeld József, Ungváry József, Gyurits Balázs, Egy pénzt elhagyó, Schneider Mihály, Németh András 10—10 korona. Báró Wangerheim Gyula, Szuhányi Andor 7—7 kor. özv. Bogdán Zsigmondné, Papler Ferencné, özv. Sinkáné 4—4 korona. Forgách Károlyné 2 k. 40 fillér. özv. Brunner Eléné 2 k. N. N. 1 korona. — Kik is fogadják a szegények és árvák nevében nemes adományokért leg-hálásabb köszönetünket. — Igaz hálánkat és őszinte köszönetünket nyilvánítjuk általában mindazon jószívű kegyes adományokért és szíves fáradozásért, mely a virágkorzó anyagi és erkölcsi sikerének előmozdítására volt hivatva szolgálani.

Elmulaszthatlan kötelességünknek tartjuk, hogy nyilvános köszönetünket fejezzük ki első sorban a t. közönségnek, mely az esős idő dacára dicséretes nagylelkűséggel sietett filléréivel a jótékonykodás oltárán áldozni s amidőn legnagyobb sajnálatunkat nyilvánítjuk a közbejött s rajtunk kívül álló akadályok felett, reméljük és bizunk benne, hogy a jövőben rendezendő virágkorzó által kárpótolva és varakozásában kielégítve leendő a nagyközönség.

Nem kevésbé hálásan köszönjük a fel-díszített kerékpár és kocsikkal résztvevők azon nemes feláldozását, hogy zubogó esőben a közönség kielégítésére felvonulni szívesek voltak. Őszinte elismerés és köszönet illeti a t. választmányi hölgyeket, kik a nemes célhoz méltó ügybuzgósággal fáradoztak a siker érdekében, fogadják szíves köszönetünket és nem muló hálánkat kifejezését egyenként és összesen. Különösen köszönetünket fejezzük ki: a rendező bizottság igen t. tagjainak, valamint Király Gyula, Than Gyula, Zelinger Ede, a tüzoltóság képviselőiben Szikszay Gyula és Püllig Ernő uraknak, kik a rendezés körül buzgólkodtak s fáradságot és időt nem kímélve a siker elérésére mindent megtettek. Hasonlóan köszönetet mondunk Rosenbergné F. özv. és fiai szállító cégnek, hogy az Egyesület részére egy nagy kocsit díjtalanul felajánlani szíves volt. Végül őszinte elismeréssel emlékezünk meg Németh András vendéglős urról, ki az egyesülettel szemben mindig tanúsított nagy figyelemmel és megszokott pontossággal tett eleget kötelezettségének ez alkalommal is.

Ugy az itt felsorolt, mint a fel nem említett igen nagy számú jószívű adakozók és az ügy érdekében egy és más módon szíves közreműködők fogadják őszinte, igaz köszönetünket és a szegények és árvák nevében hálánkat kifejezését.

Amidőn még felemlítjük, hogy a virágkorzó 600 kor. tevő tiszta jövedelméből 200 kor. a siketnémák javára, 200 kor. a Szeis intézetben néhai dr. Wolafka Nánor emlékére létesítendő alapítvány javára, 200 kor. pedig az Egyesület szegényei javára Takarékpénztárban elhelyezett oly célból, hogy annak évi kamatai a fentiekre lesznek fordítandók.

A szent Erzsébet egyesület elnöksége.

Napról-napra.

— június 22.

Üdvözet Zsazsának.

*Bájos művész, ki jöttél
Közénk egy-két napra,
Csakis Rólad énekelhet
Ma a „Napról napra!”*

*Dicsérjük a kocsiversenyt,
Mert elhozott e sport!
Dicsérünk, mert művészeted
Honi és nem export!*

*Dicsérünk, szép dzsentri-diva,
Magyar a vércsőpped,
Akkor is, ha politizálsz
Itt ott, egy egy csöppet.*

*Dicsérjük, ha gyűszűvel
A tulipán megnyert,
Te méred csak igazán ki
Gyűszűvel a tengert!*

*Tól től, avagy a vonat hoz —
Jössz, szelekkel szállván
S jössz, mi gyorsabb mindeneknél:
Hír, dicsőség szárnyán.*

*Dali kedved, deli táncod
Vágyják ezerek . . . Lám,
Ellenségek dühe, gúnyja
Az igazi reklám!*

*Pakfong Várad hogyan ítelt,
Nékünk lárifári,
Debrecenben ez a jelszó:
„Éljen Fedák Sári!”*

Gáspár Imre.

Iskolai év végén.

— június 22.

Még egy pár nap s bezárulnak az iskolák ajtai. a tanulók, tanárok meg szabadulnak a lenyűgöző, fáradságos munkától, a tanítványok pedig kimemenekülnek a szabadba a sok ülés és tanulás után.

Bajos volna eldönteni, ki várja nehezebben a szünidőt? a tanító-é vagy a tanítvány? mert ez a folytonos, nap-nap melletti keserves munka utójára is sok! Lélekölő, testet-lelket kimerítő egyaránt.

Alig van pálya a világon, mely jobban megkívánja a szünidőt, a szabadságot, mint az iskola, melynek zárt falai, füledt levegője, épen nem arra valók, hogy az ember azután áhitozzék, de sőt inkább ki vágy boldole, ki, még pedig mielőbb.

Mint a szabad madár, mely rabigától szabadul raeg, — úgy érzi magát a tanuló otthon szülei körében vagy ha valamire elkalandozhat, az iskola pora, melege s az örökös félelem és rettegés elől. Valjon fog-e a felelete sikerülni? valjon ha tud is, neza jön-e zavarba tanára előt?

Ezer és ezer változata van az iskolai életnek, melynek leírásával, javításával már oly sokszor foglalkoztak s végeredményben mégis csak abban egyeztek meg, hogy a tanulók feje oly sok zagyvalékkal, értelmetlen s mihaszna dologgal telik meg, melynek soha hasznát nem veszi s mely nem hogy javitana, de sőt inkább csak ártalmára van a mai nevelési rendszernek.

Iskolai év végén töprenghetünk újból mindezekben, mi lesz gyermekeinkkel, ha azok sorsát, jövőjét egyedül csak is az iskolára bizzuk?

— a — b

— **Meteor legújabb jóslata.** Kitünő munkatársunk Meteor, a júliusi időjárásról ezeket jósolja: Julius hava is osztozik még a jelenlegi hónap változatos jellegén, amelyben a csomópontok e hónapban is elég sűrűn következnek egymásra, amelynek napjai: 3, 4, 6, 10, 12, 13, 15, 16, 19, 21, 23, 24 és 28-ra esnek. Legerősebbek 3, 10 és 21-ik, a következő hónap eleje a 3-ikától hűvös csapadékos jelleggel igen változatos egész 10—13-ig. Ezt követőleg enyhébb, állandóbb, nagyobb meleg azonban csak 21-két követőleg várható, amely napon egy Budapesten nem látható napfogyatkozás áll be.

— **Mezőssy a sáskairtásról.** Mezőssy Béla földművelésügyi államtitkár, mint már megirtuk, a Hortobágyon járt a sáskairtás megtekintése céljából. Ez alkalommal azon nézetének adott kifejezést, hogy a sáskák sikeres kiirtása végett feltétlen szükséges a Hortobágyot felszántani. A városi tanács fontolóra veszi ezt a dolgot és legközelebb dönteni fog.

— **Katonák szabadságolása.** A honvédelmi miniszter rendeletileg intézkedett arról, hogy mindazon katonák, kik 1903. októberben önként beállottak katonának, azok folyó június hó 23-án szabadságoltassanak. Az a csekély töredéke a hadköteleseknek, mely akkor berukkolt, természetesen alapos kiképzetésben részesülhetvén, éppen a csekély szám miatt, másrészt pedig többnyire intelligensebb elemekből állván, tulnyomó részben altisztekké lettek és most szükség lenne rájuk, hogy a bevonuló legénységet kiképezzék. Ezért az egyes ezredek főnökei azon dolgoznak, hogy a szabadságolást elrendelő miniszteri rendelet hatályon kívül helyeztessék, vagy megmódosíttassék, ami természetesen a szegény, szabadság után sóvárgó katonáknak sok aggodalmat okoz. Ez idő szerint azonban

szemmi jel nem mutat arra, hogy a szabaddulandó katonákat benn tartásuk, mert a hadügyminiszter, reméljük, nem változtatja meg parancsát, a legénység rovására a tisztek könnyebbé végezt.

Fedák Sári Debrecenben. Ma este, ugy kilenc óra tájban hófehér, ragyogóan tiszta madár száguldott végig a piacutcán. Az a kevés ember, aki a korszót járta, bámulva nézett a hófehér „csoda” után, amely beröpült a Kossuth-utórára és az „Angolkirálynő” előtt pihent meg. A hófehér madár — amint később a laikusok is kiderítették, Fedák Sári automobilja volt. Az országosan népszerű művész safförje kíséretében érkezett meg Debrecenbe. Előbb a vasutnál intézte el egy pár dolgát, azután „Angol Királynő” be ment, ahol az udvarias szálló tulajdonos, Hauer Bertalan két szobát bocsátott rendelkezésére. A művész, miután nagyon fáradtnak érezte magát, nem ment le az étterembe, hanem Jakobi Viktor zeneszerző társaságában fenn vacsorázott a szobájában. Holnapi programja a következő: Délután 10 órakor automobilon kimegy a versenypályára, ahova természetesen az urkocsis egyeslet számos tagja elkíséri. A versenypályán próbahajtást végez báró Sennyey Géza fogatán, amelyet délután az „urhölgyek verseny” ében 6 fog hajtani fél 12 tájban visszatér a városba és egyenesen a színházba megy, ahol próbát tart Jakobi Viktor zeneszerző asszisztálása mellett esti műsor-darabjaiból. Itt említjük meg, hogy a hangverseny 8 órakor kezdődik a részletes programja a színházban lesz kapható.

Egyébként a művész pompás egészségnek örvend és nyomai sem látszanak rajta azon fáradságos utazásoknak, amelyeket jótékony célú hangversenyei érdekében tesz. Ma este, miután korán nyugalomra akart térni — lévén a holnap nagy napja — Loránt József kollega és ügötögyeleti titkáron kívül mást nem fogadott.

Az állami díjnokok fizetésjavítási mozgalma. Az állami díjnokok, aránylag nagyon sovány díjaztatásuk javítása érdekében mozgalmat indítottak. Ezzel kapcsolatban egy kérvényt terjesztettek a kormány elé gr. Batthyány Tivadar utján, melyben kifejtik, hogy az állami tisztviselők kezdő fizetése 2—3000 korona között változik az 6 7—800 koronájukkal szemben, holott ők ugyanazt a munkát végzik, mint a rendes tisztviselők s ugyanazon igényekkel kell élniök, mint amazoknak. A kormányhoz terjesztett feliratukban egyes és méltányolhatóan vannak esetelvs azok a momentumok, amelyek feltétlenül szükségessé teszik a fizetésjavítást, noha a pénzügyminiszteri expozé erre vonatkozólag semmi nem érdemleges kijelentést nem tett. Az állami díjnokok nagyérdemlődéssel és várakozással tekintenek a felíratra adandó válasz elé, amelytől sorsuk javítását várják.

Harmadik osztály a gyorsvonatoknál. Már régebben elhatározták, hogy a máv. egyes gyorsvonataihoz harmadik osztályú kocsikat csatolnak. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter most elrendelte, hogy harmadosztályú kocsikkal kísérletezéseket folytassanak s állapítsák meg, hogy mennyiben nehezítik meg a kocsik az egyes gyorsvonatok súlyát. A kísérletezéseket a napokban a máv. Budapest—Marchegg és Budapest—Brucki vonalain kezdik meg, egyelőre még személyszállítás nélkül. Reméljük, hogy a próbák jól fognak sikerülni, mert lehetetlen, hogy azt, amit külföldön tudnak, nálunk ne lehessen megcsinálni. A szegényebb néposztály bizonyára hálás lesz Kossuthnak az újításért, amelynek megvalósulását érdemes minden eszközzel siettetni.

Gondoskedés a zsebmeteszökről. A hortobágyi állatvadászt előreláthatólag több zsebmeteszö fogja jelenlétével szerencsétlenné. Végh Gyula főkapitány tehát intézkedett, hogy a csendőrség éber figyelemmel kísérje őket, hogy működésüknek idejekorán elejét vehessék.

Vizbefúlt gyermek. Szülői vétkes gondatlanságának lett áldozata a kis Lapos István, Lapos Imre Nádudvar melletti köcsölyszag tanyai cselédember 15 hónapos fiacskája. A fürge kis apróság magára hagyatva felügyelet nélkül játszadozott a tanya körül, miközben a környéken levő kúthoz tévedt és belabukott a vályu alatt levő mocsaras vízzel telt gödörbe. Mire észrevették és kihúzták, már halott volt, megfulladt zsebényke.

Egy vidék izgalmi. Kézdivásárhely és környéke ugyan érdekes életet élhet. A városból ma a következő érdekességek hírére hozza meg a táviró: Háromszék megye Sepsihüszád községében Szabó István ménes-katoná szerelmi bosszúból Kádár Virán csinos székegy leány, szolgálati kardjával leszúrta, majd összevagdalta. A hivatalos vizsgálat megindult s a további eljárásra nézve a kézdivásárhelyi kir. törvényszék megkereste a brassói es. és kir. hadbírószágot. — Magyar Bodza nagyközségben Oláh Mária székegyasszony belefulladt a sok esőzéstől megáradt Bodza-patakba. — Torja nagyközségben tegnap meghalt özvegy Csiky Jánosné földművesasszony 101 éves korában. — Alcsernátony Alpezekeken György István 72 éves gazdaember elhalt felasége utáni bánatában felakasztotta magát.

A főlegyházi érettségi ügye. Megírtuk a napokban, hogy a főlegyházi főgimnázium 8 ik osztályának tanulói milyen ravasz uton szerezték meg az érettségi írásbeli teteleiket. — A vizsgát természetesen felfüggesztették, a főgizgató pedig jelentést tett az esetről a kultuszminiszteriumnak. — A diákok szülői a napokban küldöttségiileg jártak Apponyi Albert miniszternél, hogy legyen elnézéssel és ne ítéljen szigorúan. Nyilván ennek eredménye az a határozat, amely csak három hónapra veti vissza az egész osztályt. Szeptemberben tehát új érettségi tesznek a diákok.

Csapi fel öcsém. Megkezdődtek a sorozások. Virágos, pántlikás ifjak jártak-keletek az utcákon, még pedig egészen más arokifejezéssel, mint más halandók: a költészet és az alkohol csodás bűbájának paródikus kifejezésével. Mert hát a sorozások költsége ma már visszauzózott legszűkebb medrébe, az arcvonások mögé. A külsőségeket elnyelte az idő. Nem esengnek-bongnak a cigánybandák bubánatos nótái, nem jelenik a sor alá állott legények nótaszóval, hogy „tauglik”-e, vagy nem. Csak egy kicsit berekednek, aztán elmondják odahaza, hogy így, meg úgy esett a dolog, aztán punktum. Azonban egyik se tudja igazában, hogy örüljön-e, vagy buslakodjék. Mert ha bevették, büszke rá, hogy 300 közül benne van abban az ötvenben, amelyik megérett a vitézkedésre, de viszont aggodalommal gondol azokra a hosszú, nehéz hónapokra, amiket a „császár” munkájában kell eltölteni. Ha pedig nem vették be, elszomorítja az a gondolat, hogy a leghitványabb baka is különb ember nálánál, de viszont megvigasztalja az, hogy egy nagy darab rabságtól és hosszú szenvedéstől megszabadult azzal, hogy „untauglik”. Annyi igaz, hogy aránylag igen kevés az arravaló legény s éppen ezért nem utolsó dicsőségről van szó, mikor a pántlikás kalapon egy nyomtatott cédula is megjelenik, amiben pennával az is meg vagyon írva, hogy X. Y. immár „rekruta.” Istenem, ová lesz ez a dicsőség, mikor be kell rukkolni és azt kiáltja az a komisz fráter, hogy „hapták!” Hogy fér bele a hatalmas oroszán a nyulbőrbe? Bizony szomorú látvány, mikor a kélfajú sas lecsap a nyulra és rákarimolja saját képét a hasára, meg a homlokára. Így

lesz a magyar emberből katona. Nemzetiszini pántlikával megy a sorozásra és fekete-sárga lobogó alatt esküszik. A magyar baka azonban már tudja, hogy mit jelent ez. Tudja, hogy ahol ez a lobogó leng, ott ütni kell valaki, mert egy kis régi adósság van még a rovásón. Azért jó is, ha egy kicsit megismerik ezt a lobogót. Szóval:

„Csapi fel öcsém, adj kezet,
Csapi fel katonának!”

Letartóztatott tanító. Gyuláról jelenté tudósítónk, hogy ott ma kínos izgalmat kelteget egy bűnös tanító letartóztatása. A szülők panaszára letartóztatták Johannescu János 45 éves tanítót, akit az a förtelmes vád terhel, hogy merényletet követett el kis leány tanítványai ellen. A vizsgálat ugyanis befejezést nyervén, az ügy a gyulai kir. törvényszék vizsgálóbírája elé került. Pop Aurél vizsgálóbíró kedden délelőtt idézte maga elé Johannescut, skit közel két órai vallatás után az ellene fenforgó vádak súlyosságára valló tekintettel azonnal vizsgálófogóságba helyezte. Mikor a vizsgálóbíró kihirdette Johanneszen előtt a végzet, halálrasápadt és remegett egész testében, úgy hogy a börtönőrök segítségével távolgott csak cellájába.

Az írók nyaralása. Arról, hogy a színészek és szírók hol nyaralnak, pontos tudósítást közölnek a lapok. Ellenben az írókról rendszerint hallgatni szokás. Most a Polgár az írók nyaralásáról közöl tudósítást, ami valóban érdekesebb, mint hogy Csillám Pucika hol tölti a nyarat, a Polgár közlése szerint Herczeg Ferenc, aki régebben a saját jachtján szokott kóborolni Dalmáciai vizein, az idén Olaszországot választotta tartózkodási helyül. A kitűnő író Itáliában fog csatangolni mindaddig, amíg kötelességgel vissza nem szállják. Kiss József hű marad régi szerelméhez, a Balatonhoz s Balatonfüreden tölti az egész nyarat. Rákosi Jenő Balatonföldváron marad míg őssze, a vidám Sipusz néhány napot Mirillafürdőben tölt, ahonnan egy örmény herceg meghívására a Kaukázusba megy két teljes hónapra. Agai Adolf Marienbad hűs pihenőt keresi föl, Mikezách Kálmán pedig már el is utazott Horpácsra (Nógrádme ye) a saját birtokára. Bársony István Kispeszen fog dolgozni, mert nála még a nyári hónapok is a megszokott munkája folytatását jelentik. Tóth Béla nem állapította meg utitervét, de valószínű, hogy az idén is külföldre megy. Heltai Jenő Matyásföldön folytatja a Bernátek pompás kalandjának megírását. Kóbor Tamás Velencébe utazik, a Lidóra Molnár Ferenc a nászutját folytatja s Olaszország, Belgium, Franciaország után most Londonba készül a bájos hathetes feleségével. Kenedi Géza Budapesten marad, mert ő báró Podmaniczky Frigyes híre s azt tartja, hogy Budapest az ideális nyaralóhely.

Éjjeli távirószolgálat az aratómozgalmak miatt. A belügyminiszter ma értesítette vármegyénk alispánját, hogy az esetleges aratómozgalmak meggátolása, illetőleg az ezek miatt keletkező bonyodalmak megakadályozása érdekében intézkedett, hogy a járási székhelyeken és a vármegyék központjaiban a táviróhivatalokban állandó éjjeli szolgálat legyen.

Orfeum a Bikában. Ma este kerül bemutatásra a Hatásos próba című bohózat. A férfi szerepeket: Grünau Gyárfás, Baumann és Novák játsszák. E jeles bohózat 100 előadást ér: a fővárosi orfeum színpadán, ahol ugyanezek voltak a főszereplők. Fellernek ezenkívül az összes szerződött tagok.

Talált iskolai bizonyítvány. Tegdelután a Péterfia utcai honvédlaktanya előtt egy Abelesz féle iskolai bizonyítvány találtatott. Tulajdonosa átveheti a bűnügyi osztály 7. számú szobájában, Papi Ferenc jegyzőkönyvvezetőnél.

— **Ügyvédi irodába** egy jó írásu VII gym. oszt. tanuló a 2 hónapi szünetre esélydíjért alkalmasságot keres. Cim Békéssy Sándor Debrecen Véndég utca 38.

— **Alagut Ázsia és Amerika közt.** Hatalmas szabásu, szinte romantikusnak látszó terv. foglalkoztatja most az orosz kormányt. Egy amerikai mérnök-szindikátus Pétervárt a Behring-tengerszoroson keresztül vasúttal akarja összekötni Newyorkkal. Ázsia kiterített térképén Irkutsktól egyenes vonalat húzhatunk a Behring-ut keleti oldalának fővárosáig, Wierchniokotmszkig és onnét tovább a szemben fekvő Alaska félszigeten Nomu városáig. Ez a város négy vasúti vonattal van az amerikai kontinenssel összeköttetésben. Ezt az 5000 kilométert meghaladó sinhalózatot akarják hegyeken, öserdőkön, folyókön és veszélyes ingoványokon és oly területeken átvezetni, amelyeket az év 9 hónapjában hó borít. Ha minden kilométerre 200 koronát számítanak, akkor az összes óriási munka ezer millió koronát emésztene meg. Ehhez járul még azután a legnehezebb feladat; egy hatvanegy kilométer széles és 50 méter mély tengerszoros által elválasztott két földrésznek az összeköttetése.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiskertben.

x **Utazók és ügynökök** fix fizetéssel és jutalekkal felvételnek Schweitzer Testvérek cégnél Debrecenben, Piac-utca 56.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a legerősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Amennyek csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszer-tárában, Piac-utca.

x **Valódi francia és amerikai gumi** különlegességeiből 2 korona előleges beküldése mellett 6 darabból álló minta küldeményt bérmentve küld: (teljes titoktartás.) **Schön Sándor** keztű, kötszer és orvosi műszertára Debrecen (Piac utca 12. Steninger-ház.)

x **Az Arany Bika** kávéházban minden este előnyzene.

SPORT.

A holnapi ügétő verseny. A debreceni urkocsis egyesület által rendezett ügétő verseny első napja lesz holnap. Ma az összes benevezett fogat tulajdonosok Debrecenbe érkeztek a versenyre. Várakozáson felülinek ígérkezik a verseny, melynek különös érdekessége a négyes fogatok futama lesz. Erre a versenyre a 2000 koronás díjon kívül még a budapesti ügétő egyesület hatalmas ezüstpezségő hűtőt adott jutalmul az elsőnek beérkező fogat tulajdonosának. A versenyek délután fél 3 órakor kezdődnek. A helyárak a következők: Pályó 20 korona, tribün előtti ténre passe partout két napra 10 korona, egy napra 6 korona, fedett zártzék 2 korona, ülőhely 1 korona, zártszék 40 fillér.

Labdarugás. A „Debreceni Torna Egyesület” fociból csapata 23-án szombat d. u. fél 6 órakor versenyt rendez a Gazdászok csapatával. E barátságos fociból mérkőzés anyában is érdekes lesz, hogy mindkét csapat kiváló jó formában van. Habár a Sportterri csapat 2 év óta nem fociból hozott, mégis képes fölvenni a Gazdászok csapatával a versenyt, mert sorában oly kitűnő játékosok vannak, mint Tolnai Jenő, ki a A. F. C. csapatában játszott Budapesten, Fényes Jenő, Hajnal Artúr, Hidvéger József s a csapat lelkes megszokottja Moricz József. — A csapat teljes összeállítása a következő: Dr. Székely-Balog, Deutsch,—Fettmann, Hid-

véger, Fried-Hajnal, Moricz, Markovics, Tolnai, Fényes. — Fölhívjuk a közönség figyelmét ezen mérkőzésre, mely élvezetes s szórakoztató lesz. Belépti díj nincs.

Magasugrás. Tornászink s különösen ugró csapatunknak gyönyörű szerepése arról győzt meg bennünket, hogy a debreceni ugró csapat egyike az ország legjobb csapatainak. Ugróink nagyban készülődnek az őszi bajnoki versenyre, mely Pesten lesz, hogy ismét gyarapítsák egy győzelemmel együletünk jó hírnevét. A most, Debrecenben lefolyt versenyen ugrócsapatunk 957,5 métert, átlag 160 cent. ugrott s mint látszik ezen remek eredményt még meg is fogjuk javítani. Hiszük, hogy Zöld, Ormós s különösen Hajdu megugorják őszre a 170-et s Mészöly, Fényes és Sirtf pedig 165-ötöt s így az átlag 167,5 lenne, mellyel okvetlenül elnyernék a bajnokságot. Rajta tehát tornászink, ki a sikra, majd elvállik, ki a legény a talpán. Hozzátok el a bajnokságot ide Debrecenbe, melynek tornászait eddig Pesten kicsinyelték. Legyetek féltelmes ellenfelek, hogy elmondhassuk: büszkék vagyunk, fiuk, rátok.

SZÍNHÁZ.

* **Zilahy Gyula szerződötetési.** Zilahy Gyula színházgató sikeresen folytatja társulatának a debreceni szezonra való kiegészítését. Csak az imént jelentettük, hogy **Lányi Piroskát**, a kolozsvári Nemzeti Színház kedvelt tagját szerződötette táncos szubrettnek, ma újabb érdekes szerződötetésről adhatunk hírt. Szalay Gyulát szerződötete a lyrai tenor szakmára. Szalai Gyula, kinek kellems organumát, jó megjelenését és játékát dicsérik, tulajdonképen a M. Kir. Opera tagja. Jelenleg Aradon működik, Mader operai igazgató Zilahy kérésére egyezett abba, hogy egy évig még a vidéken működhesse. Az új szerződötetéseket tekintve, most már méltán hisszük, hogy a közeledő szezon minden tekintetben ki fogja elégíteni a debreceni közönség igényeit. Még egy **buffo**, egy karmester és két sugó szerződötése van hátra. Drámai szendének — véleményünk szerint — tökéletesen beválnék **Szakács Iluska**, a kinek tehetsége a legszebb jövővel kecsegtet.

TAVIRATOR.

A cenki sirbolt rabló.

Budapest, június 22. Sopronból jelentik: A bíróság kiderítette a gróf Széchenyi-család, gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar sirboltja kirablásának tettesét. A gonosztévő **Maszipovics Ignác**, a grófi család régebben elbocsátott kertésze. Maszipovicsot ma **elfogták** s a csendőrség nyomában van bűntársainak is.

Algezirás.

Budapest, június 22. Londoni lapok tengeri jelentései szerint a marokkói szultán e hó 18 ikán aláírta az algezirási konferencia jegyzőkönyvét.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, június 22.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 14,000 ezer métermázsza került forgalomba tartott árakon. Egyébb gabonanemek közül tengeri tartott, többi változatlan. Idő: meleg.

Buza októberre	15 66—68.
Buza áprilisra	16.22—24.
Rozs októberre	13.22—24.
Zab októberre	13.56—58.
Tengeri júliusra	12 98—13.
„ augusztusra	13.18—20.
„ 1907 májusra	11.46—48.
Repea augusztusra	29.40—60.

Szerkesztői-posta.

„Az érettségi.” Ezt a tárgyat ne bolygassuk. Az érettségi vizsgák most folynak, ne izgassuk hasztalanul a központi sajtó rémhíreivel különben is felzaklatott kedélyeket. A súlyos kötelességet teljesítő tanárukat se zavarjuk. Annak örüljünk, hogy Debrecenben ennek az oktatlan szenczióhajászatnak tápláléka nem akadt. A tanárok humanizmus és az ifjuság komoly gondolkozása kezekedik arról, hogy ezután is így lesz. Pedagógiába a hirtlap ne avatkozzék, az másoknak a feladata. Majd ha a nehéz órák lefolynak, akkor értékesijük fejtegetéseinek általános érdekű részét. Azt a véleményét mi is osztjuk, hogy a jövő év maturánsainak dolga könnyebb lesz, mert a más helyeken botránykötül szolgáló írásbelit ha nem törlik el egészen, az eljárást mindenesetre reformálják.

Titusz. Tegnap volt a huzás. Vasárnap meglesz a hivatalos lajstrom a tőzsdékben.

Ingatlanok forgalma Debrecenben.

Szél Sándor és neje Bacsó Erzsébet veszik a debreceni 8201 sztjvkben foglalt 360 négyszögöl Tócsos kerti szőlőt: Zsima Lajos és társaitól 2700 kor.

Sóvágó József és neje Kókényesi Eszter veszik a debreceni 8985 sztjvkben foglalt 318 négyszögöl Homok kerti szőlőt Gyenes József és neje Guiyás Erzsébettől 2000 koronéért.

Molnár Pál és neje Darázs Teréz veszik a debreceni 3973 sztjvkben foglalt 362 négyszögöl Homok kerti szőlőt Csudor János és neje Kozák Máriától 5200 kor.

Dóczy Sándor és neje Nádas Eszter veszik a debreceni 5981 sztjvkben foglalt Csokonai utca 34. sz. házat Kun József mint kiskoru gyermekei gyámjától 6200 kor.

Fejervári Sándor és neje Lóki Cecília veszik a debreceni 4329 sztjvkben foglalt 2 hold 1051 négyszögöl ujosztású földet Dalmi József és és társaitól 7200.

Berger Mór veszi a debreceni 5657 sztjvkben foglalt Széchenyi utca 33 sz. házat Huszár Kálmáné Kacz Herminától 63000 koronéért.

Özv. Boros Lajosné Kovács Sára mint kis koru gyermekei gyámja veszi a debreceni 9047 sztjvkben foglalt 300 négyszögöl Varga utcai szőlőt Papp Pál és neje Szűcs Esztertől 3200 kor.

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljes díjtalanul.

GOLDBERGER A.V.
BUDAPEST, VÁZSÁR UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Még mindég!

Nagyválaszték hosszú és rövid szárú se'yem,
córna és glace keztyűkben.

Sérv-kötők, Has-kötők,
hátegyenesítő, műlábak, mű-
kezek, műfüzők mértékszerinti
készítéses és szakaszerü javi-
tása el vállaltatik.

Mentőszekrények!

Cséplőgépek és gyár üzemek-
hez miniszteri rendelet szerint.

SCHÖN SÁNDOR

keztyű, kötszer- és orvosi műszer-tára,

DEBRECEN.

Piac-u. 12. Stenczinger-ház.

50 évi siker.

ESZÉKI

arkenőcs

ÉS ESZÉKI

Szalvator

szappan

Eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr
összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

DIENES J.-C.

„Szalvator“ gyógytárából.

ESZÉKEN, Felsőváros.

1 tégely eszéki arkenőcs ára 70 fill. és 1 kor
1 drb. Szalvator szappan ára 1 kor,
1 tégely kézi paszta ára 1 kor. 20 fill.
Lyden rizspor kis toboz 1 k. nagy doboz 2 kor.
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészekről
és megfelelnek tökéletesen a 71,012. sz. B. m. rendeletnek.

Főraktár: Budapest

Pörök József

gyógyszerésznél,

VI. Király-u. 12. és Andrassy-ut 29 sz.

IRDETESEK

jutányos áron

felvétetnek

a lap kiadóhivatalában

DEBRECZEN,

Csapó-u. 9. sz.

Telefonszám: 275.

NYAVALYATÓRÉS!

A nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szen-
vedők, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a
„Hattyu gyógyszerár“ által Majna-Frankfurt.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes ala-
pítvány folytán a debreceni ref. Egyház
tutajdonát képező azon földterület, mely
a hadházi-ut mentén az Apafy utca és
Ferencz József lovasági laktanya között
fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké
földarabolgatván: e házhelyek mérségtel
áron s igen kedvező részlet zetési föl-
tételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház
ügyvédnél Piac u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

László Zsigmond

állatorvosi
rendelő irodája

Deák Ferencz-u. 14 sz. I. em.

Elfogad: lépfene, sercegő üszök,
sertés-orbánc elleni oltásokat.

Csikes Ernő férfi szabó

DEBRECZEN, Főtér 58. sz. Bank-palota.

Uri, polgári, katonai, papi és mindenféle
egyenruhák a legújabb divat
szerint készítettnek. — Dus raktár
bel- és külföldi szövetekből.

Vidéki megrendeléseket gyorsan eszközöl

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe
ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg
és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.

Erdőbénye-Gyógyfürdő.

Zemplénnvármegyében. — Tokaj hegyalján.

Szél és pormentes erdős völgykötletben 227 m. tengeri szín feletti magasságban.

Fürdőidény: Május 24-től Szeptember 15-ig.

Vize kitünő hatásu, ga'dag vas- és timsó tartalmánál fogva: a női be-
tegségekben, sápkórban, idegbántalmakban, rheumatikus és köszvényes bántal-
makban szenvedőknel.

Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és különösen maralikus ba-
jokban szenvedők részére

Posta és táviró állomás Erdőbénye. Táviratok telefonon adatnak át a
fürdőtelepre és telepről. — Posta küldemények naponkint egyszer szállítatnak
ki a telepre és telepről.

Vendéglős Bock Imre Sátoraljajhelyből, a kinél kitünő és jutányos
étkezés és kifogástalan kiszolgalat lelhető.

Külön izraelita vendéglő és jó vendéglős.

Allandóan a telepen lakó fürdőorvos Dr. Asztalos Kálmán Erdőbényéről.

Vasuti állomás: személyvonatokhoz „Erdőbénye-fürdő“ megállóhely; —
gyorsvonatokhoz „Liszka—Telesva“ állomás, a honnan és a hova hatóságilag
megállapított szállítási tarifa mellett, bérkocsi közlekedés van berendezve.

A fürdő házilag van kezelve.

Fürdő leirást kívánatra küld

a fürdőigazgatóság.

MAGYAR

állam vasutak

menetrendje

1906. május hó 1-től.

Debrecenből indult		óra	perc	
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30	
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57	
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30	
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35	
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—	
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55	
Csak Szatmár (gyorsvonat)	este	8	24	
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11	
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51	
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	22	
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	25	
	m. á. vasutó	reggel	5	35
	vásártérről —	reggel	5	44
	m. á. vasutól	d. e.	8	09
	vásártérről —	d. e.	8	16
B.-Böszörmény	m. á. vasutól	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	vásártérről —	d. u.	11	20
felé	m. á. vasutól	d. u.	4	34
	vásártérről —	d. u.	4	47
	m. á. vasutól	este	7	—
	vásártérről —	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35	
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56	
O.-Kócs—Polgárfelém. á. v.-tól	d. u.	4	56	
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16	
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35	
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51	
Bpestre érkezik:				
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50	
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40	
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45	
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35	
Budapestről Debrecenbe indul:				
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25	
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—	
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—	
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15	
Debrecenbe érkezik:				
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8	29	
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	48	
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2	24	
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	8	29	
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46	
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46	
Szatmár—M.-Szigetről — —	d. u.	4	12	
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	11	
Szatmár felől — — —	este	6	40	
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8	19	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	d. e.	11	31	
	vásártérről —	reggel	7	33
B.-Sz.-Mihály	mávasúthoz	d. e.	7	40
B.-Böszörmény	vásártérről —	este	6	22
felől	mávasúthoz	este	6	28
	vásártérről —	d. u.	8	29
	mávasúthoz	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44	
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54	
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25	
O.-Kócs—Polgárfelől máv.-hoz	reggel	5	35	
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15	
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18	

HYDRAULIKUS SAJTÓK

Arany érem
Szeged 1899
Arany érem
Budapest 1899
Arany érem
Pozsony 1902

hydraulikus
sajtóért.

szőlő és gyümölcsmust sajtolásra a nagy
üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.
Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat
kézihajtásra Herculesnyomóró szerkezettel fa- vagy vas-
tányérral. — Gyümölcs- és
szőlő-órlóket,
bogyózógépeket,
Gyümölcs aszaló készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III.

különlegességi gyár gyümölcserőteljesítő gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG”

Előfizetési ára:

Egész évre: . . . . . 28 k.
Félévre: . . . . . 14 „
Negyedévre: . . . . . 7 „
Egy hónapra: . . . . . 2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden
előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG” kiadóhivatala,

Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

Málnási Mária
Málnási Siculia
Borszéki, Bikszádi
Luhí Margit
Luhí Erzsébet
Mohai Ágnes
Parádi, Polenai
Répaty Salvator
Sztójkai Szolyvai
Szlavini, Suliguli
Magyar borvizek.

Mindennemű gyógy- és borvizeket
folyton friss töltésben, jutányos árban
ajánl

Csanak József

fűszer, csemege bor- és ásványvíz kereskedése.

Telefon 70. szám.

Helybeli megrendelések
házhoz szállítanak.

Bártfai, Bilini,
Budai, Czigolikai,
Csizi, Gmsi, Halli,
Ivándai, Karlsbadi,
Krondorfi,
Morytnczai, Lipiki
Karianbadi, Parádi
arsén,
Preblau, Rohitschi stb.
Selters

Gyógyvizek.